

Registerblad

Datum: Naturvårdsverkets beslut 2000-02-07

Område av riksintresse för naturvård i Skåne län

Områdesnummer: N 71

Områdesman: Kusten Stenshuvud – Vik - Simrishamn

Kommun: Simrishamns och Tomelilla kommuner

Kartblad:

Topografisk karta: 024; 2E Simrishamn SV
023; 2D Tomelilla SO

Ekonomisk karta: 02440; 2E4a Kivik
02430; 2E3a Rörum
02339; 2D3j Raskarum
02329; 2D2j Gyllebo
02328; 2D2i Tunbyholm
02420; 2E2a Östra Vemmerlov
02421; 2E2b Baskemölla

Area: 4 236 ha

Naturgeografiska region: 7 Skånes sediment och horstområden

Kust- och havsregion: 4 Egentliga Östersjön

**Regionindelning för sjöar
och vattendrag:** Avrinningsområde 88, Helge å och 88/89 Rörums norra och södra å

**Agrara kulturlandskaps-
regioner:** 1 Sydvästskånes slätt- och backlandskap

**Landskapsformer,
terrängformer/
områdestyper i kust-
och havsområden:** Kullig terräng med relativ höjd 20-50 m

Riksvärde

Odlingslandskap	Naturbetesmarker	Flora, Fauna
Geovetenskap	Berggrundsmorfologi, sedimentär bergart, fossil	
Vattendrag		

Värdeomdöme

Representativt odlingslandskap i mellan- och slättbygd, Bäckahalladalen och Gyllebo-Hivlegården-Sträntemölla-Rörums backar-Stenshuvud, med lång hävdkontinuitet och rik förekomst av naturbetesmarker. I den öppna hagmarken, buskrika utmarken och i annan öppen utmark återfinns art- och individrika växtsamhällen. Här finns också lövgroda. Lokalerna är Rörums backar, Gyllebo, Stenshuvud och Bäckahalladalen. I Rörums södra och norra å från mynningen till Forsemölla finns havsöring.

Huvudkriterier

A, C, D.

Förutsättningar för bevarande

Fortsatt jordbruk med åkerbruk, naturvårdiriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna naturbetesmarker.

Områdets naturvärden kan påverkas negativt av:

- minskad eller upphörd jordbruks/betesdrift
- skogsplantering av jordbruksmark
- energiskogsodling
- igenväxning
- spridning av gifter eller gödselmedel
- bebyggelse
- nydikning
- täkt
- luftledning och vägdragningar
- kulvertering

eller

- förändring av vattendragets sträckning eller bottenprofil
- vandringshinder och vattenreglering
- vattenuttag
- utsläpp av försurande ämnen
- överfiske
- inplantering av främmande öringstammar
- skogsavverkning längs vattendraget

Säkerställande

- Stenshuvuds nationalpark.
- Esperöds naturreservat, Sträntemölla naturreservat, Svabesholms naturreservat och Bäckhalladalens naturreservat.
- Skydd för landskapsbilden enligt 19 § NVL i dess lydelse före 1975.
- Området berör område av riksintresse för friluftsliv nr FL 4, område av riksintresse för kulturminnesvård nr KL 5, 6 och 7 och område av riksintresse enligt 4 kap I, 2 och 4 §§ MB samt område av riksintresse enligt 3 kap 5 § MB för yrkesfiske Y2.
- Området ingår i den nationella bevarandeplanen för odlingslandskapet, L8102 (NR), L8103 (NP delv.NR delv.), 81-0028, 0276, 0150, 0152-155 (NP), 0325 (NR), 0418-19, 0420-423 (NR) och i Kristianstads läns bevarandeprogram för odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården 81-13, 14, 17, 19, 21.
- Natura 2000-område: Bäckhalladalen, Gladsaxhallar och Tobisviksheden, Sträntemölla, Svabesholm. Listarumsåsens naturreservat, Stenshuvud, Gyllebo och Gyllebosjön (SCI).

Områdets huvuddrag

Kustområdet Stenshuvud-Vik - Simrishamn innehåller en rad viktiga lokaler, några av de värdefullaste är:

- Stenshuvuds nationalpark (beskrivning se nedan)
- Rörums norra och södra åar med omgivning (vattenfall med skärningar i kambrisk sandsten, skyddsvärda havsöringbestånd m m)
- Sträntemölla naturreservat
- Gyllebosjön (limologiskt intressant)
- Gladsaxhallar, Bäckhalladalen, Tjörnedala (Stor variation av ekotyperekosystem, geologiskt intressanta instörtningssstrukturer i sandsten)
- Vårhallarna och Tobisviksstranden (underkambriska fossil, vågmärken, spår av artesiska fenomen från kambrisk tid. Sandstrand med grov sand med säregen evertebrat fauna).

Stenshuvud

Restberg invid Östersjöns strand. Denna 97 m höga knalle av rödgnejs är Stenshuvud. Två små åar rinner genom nationalparken ned till havet. Det milda klimatet och de skiftande naturförhållandena vid Stenshuvud är gynnsamma för ett artrikt växtliv. Det finns ca 450 kärlväxtarter i nationalparken. Inom nationalparken och övriga delar av området lever en rad värmekrävande djurarter t.ex. sandödlan, hasselmus och hasselsnok. Alla de sex svenska kräldjursarterna finns runt Stenshuvud liksom flera ovanliga sydliga arter av fladdermöss. Insektslivet omfattar flera rariteter, bokskogslöpare och en vinglös vårtbitare är några av dem. Fågellivet är mycket rikt och omfattar en rad ovanliga arter.

Odlingslandskapet, Bäckahalladalen och Gyllebo-Hivlegården-Sträntemölla-Rörums backar-Stenshuvud, har lång hävdkontinuitet och rik förekomst av naturbetesmarker. I den öppna hagmarken, buskrik utmark och i annan öppen utmark återfinns vegetationstyper som kalkfuktäng, staggräshed, sandgräshed av borsttåteltyp och högrötfuktäng med arter som ängshavre, backsippa, backtimjan, solvända, majviva, småvänderot, tätört, darrgräs och slättergubbe. Här finns även områden med lövgroda. Lokalerna är Rörums backar, Gyllebo, Stenshuvud och Bäckahalladalen.

Anmärkningar

- Av redovisningstekniska skäl ingår inom det avgränsade området vissa anläggningar och bebyggda tomter, dessa berörs inte av riksintresset för naturvård.
- Avgränsningen av området i havet, sträcker sig ut till 1 km från strandlinjen.

Referenser

Vegetationen inom Stenshuvuds naturreservat. Ewa Andersson, Jan Nilsson. Avd för ekologisk botanik Lunds Universitet. Meddelande nr 10 1971

Stenshuvud - sägen, sanning. Lena Alebo Grafotryck AB, Simrishamn

Stenshuvud. Erik Tham. Skånes Natur (54) 1967

Marina reservat. Utredning om skyddsvärda områden längs Sveriges kust, SNV PM 1297, 1980.

Länsstyrelsen i Kristianstads län, 1994: Bevarandeprogram odlingslandskapets natur- och kulturmiljövården i Kristianstads län. Länsstyrelsen 1995. Kristianstad.

Länsstyrelsen i Kristianstads län, 1993: Ängs- och hagmarker i Kristianstads län. Länsstyrelsen 1993. Kristianstad.

Naturvårdsverket, 1996: Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet. Stockholm

Fiskeriverket, beslut 1988-04-11 rörande Områden av riksintresse för yrkesfisket, områden av särskilt intresse för fritidsfisket samt områden av särskilt intresse avseende arter och stammar av fisk.